

УДК 621.43

ПІДХОДИ ТА МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ НАПОВНЕННЯ ЦИЛІНДРА ДВЗ СВІЖИМ ПОВІТРЯМ

Афонін Валентин Миколайович, генеральний директор,

Приватна фірма «ПРОМЕНЕРГО»,

e-mail: prm187@ukr.net, ORCID: 0009-0006-5695-4796

Воробйов Дмитро Володимирович, аспірант,

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

e-mail: vorobiovdmitro@ua.fm, ORCID: 0009-0003-4383-2923

Розвиток сучасних програмних комплексів дає змогу розглядати процес течії повітря, в процесі наповнення циліндра в нестационарній тривимірній постановці з урахуванням хвильових явищ у впускному колекторі та каналах в головці циліндрів. Для опису газодинамічної задачі треба підготувати масив вихідних даних (геометрія елементів впускної системи, описати властивості робочого тіла (повітря), умови на стінці та режими течії – граничні умови (ГУ) на вході та виході з проточної частини та, що особливо важливо, провести ідентифікацію використовуваних математичних моделей та уточнити значення ГУ з використанням моторних та безмоторних випробувань.

Так, автори роботи [1] розробили конструкцію оригінального безмоторного стенда та його CAD – версію для поглибленого дослідження умов наповнення циліндра (рис. 1).

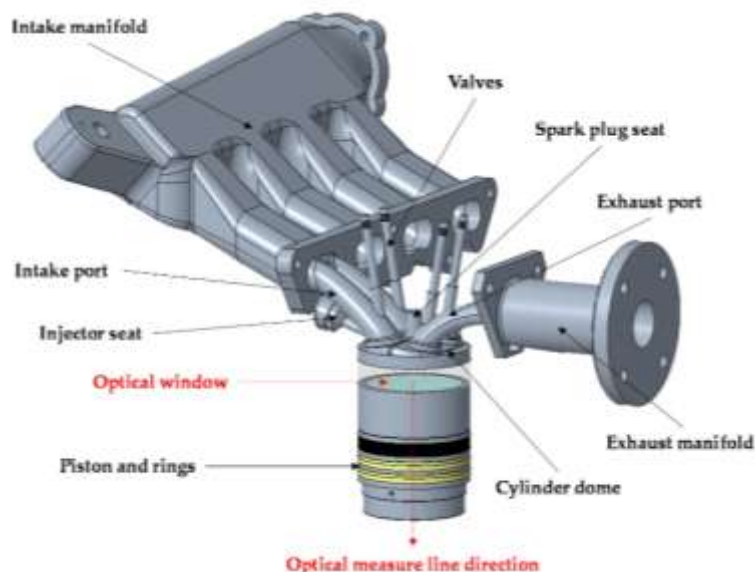

Рисунок 1 – Загальний вигляд моделюючої установки [1]

Для підвищення точності експериментального дослідження автори використовували оптичні методи та, додатково, порівняльні чисельні експерименти з використанням CFD-технологій.

Зокрема авторами [2] було створено макет двигуна в програменому комплексі OpenWAM (рис. 2).

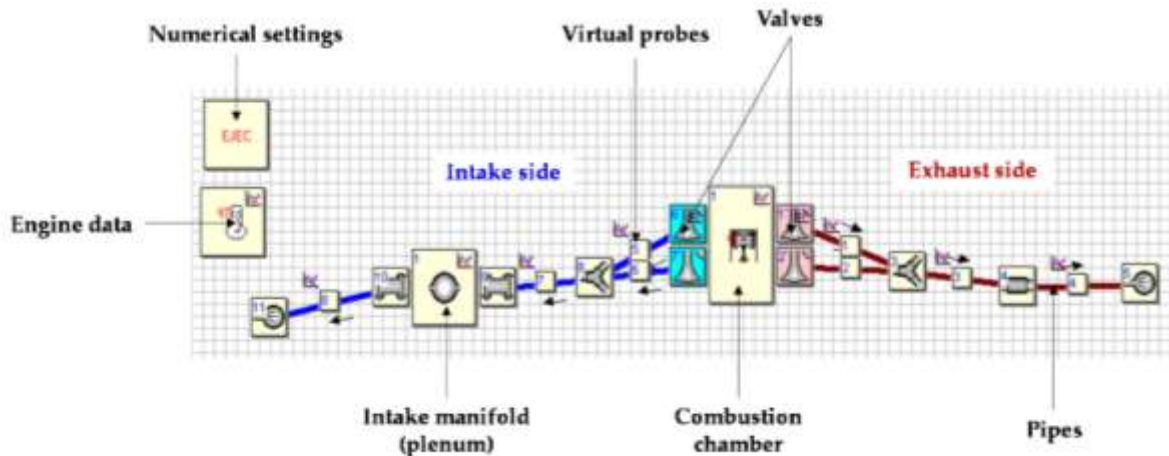

Рисунок 2 – Опис моделі дослідного двигуна в середовищі OpenWAM [2]

Такий підхід дозволяє в режимі конструктора формувати проточну частину впускного та випускного тракту двигуна та з мінімальними витратами часу проводити порівняльні розрахунки. Запропонована методика, навіть дозволяє оцінювати втрати повітря крізь перше компресійне кільце [2]. Порівняння результатів розрахунку та експерименту наведено на рис. 3.

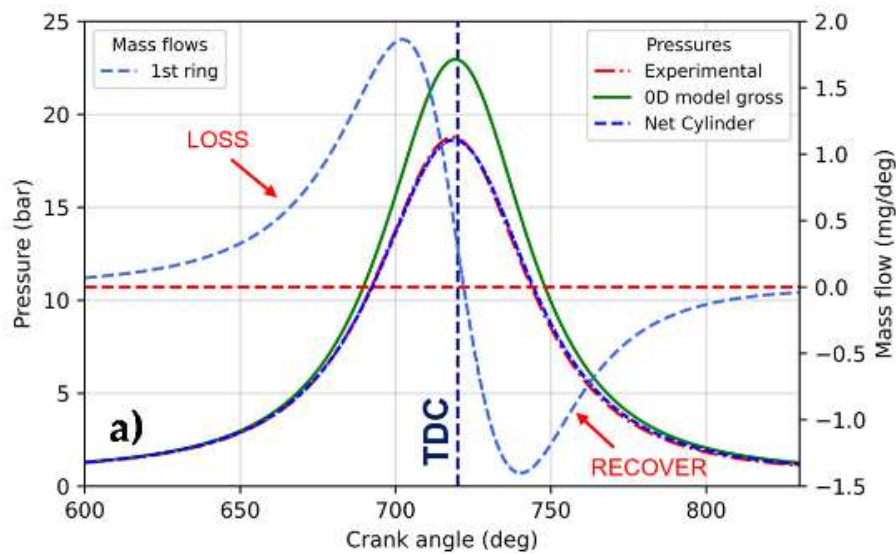

Рисунок 3 – Порівняння розрахункового, змодельованого у 0 – мірній постановці та експериментального (пунктирна червона лінія) тиску – в автономному режимі в моторних умовах [2]

Принципова схема моделі двигуна із запалюванням від стиснення для аналізу процесу наповнення наведена на рис. 4.

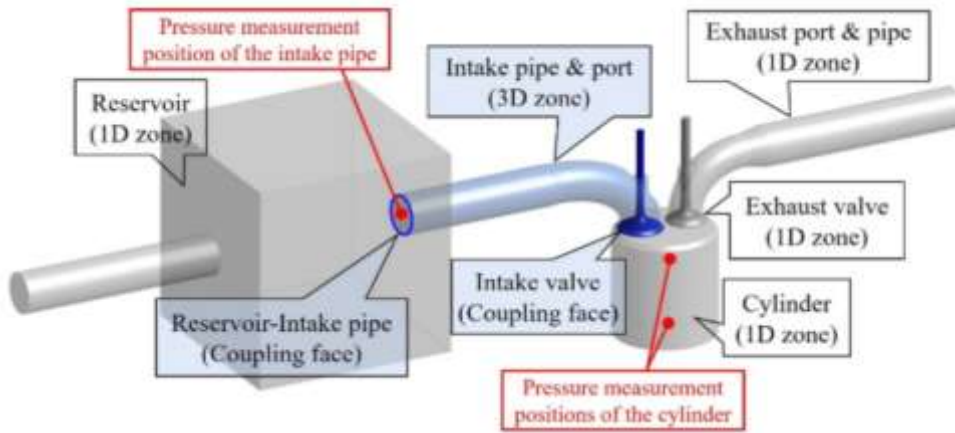

Рисунок 4 – Принципова схема моделі двигуна із запалюванням від стиснення [3]

Приклад конструкції експериментального впускного колектора наведено на рис. 5.

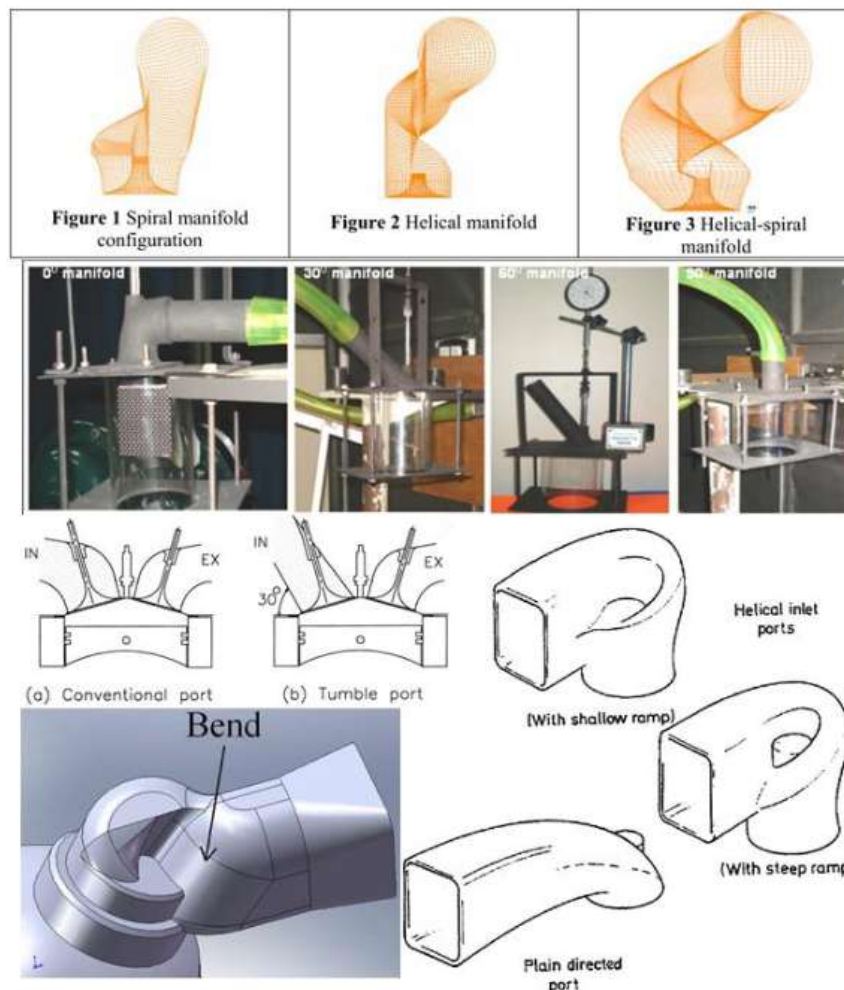

Рисунок 5 – Приклад конструкції експериментального впускного колектора [4]

За результатами проведеного дослідження автори [4] сформуvalи рекомендацій до конструкції впускного колектора та переваг використання турбулізуючих вставок для поліпшення умов наповнення циліндра ДВЗ свіжим повітрям.

Висновки

- проведено аналіз підходів з поліпшення умов процесу наповнення циліндра свіжим повітрям. Встановлено, що геометрія впускного колектора суттєво впливає на умови наповнення циліндра свіжим повітрям. Використання резонансних явищ у впускному колекторі та турбулізуючих вставок дозволяє поліпшити умови наповнення циліндра свіжим повітрям;

- показано, що використання безмоторних стендів для дослідження умов наповнення циліндрів свіжим зарядом має багато переваг, та, в поєднанні з чисельними експериментами, дозволяє значно скоротити час на розробку нової конструкції ДВЗ та доведення існуючої.

Література

1. DE Winterbone and RJ Pearson, Theory of engine manifold design, 1st edition, Professional Engineering Limited, UK 2000, pp. 13- 462
2. De Renzis, E.; Mariani, V.; Bianchi, G.M.; Cazzoli, G.; Falfari, S.; Antetomaso, C.; Irimescu, A. Implementation of a Multi-Zone Numerical Blow-by Model and Its Integration with CFD Simulations for Estimating Collateral Mass and Heat Fluxes in Optical Engines. *Energies* 2021, 14, 8566. <https://doi.org/10.3390/en14248566>
3. Kim, K.-H.; Kong, K.-J. 1D–3D Coupling for Gas Flow Analysis of the Air-Intake System in a Compression Ignition Engine. *J. Mar. Sci. Eng.* 2021, 9, 553. <https://doi.org/10.3390/jmse9050553>
4. S. Bari, S.N. Hossain, I. Saad, A review on improving airflow characteristics inside the combustion chamber of CI engines to improve the performance with higher viscous biofuels, *Fuel*, Volume 264, 2020,116769, <https://doi.org/10.1016/j.fuel.2019.116769>